

A Magyar Geofizikusok Egyesülete soproni csoportjának a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület soproni csoportjával közösen 1970. március 20-án rendezett ünnepi emlékülése

Торжественное заседание Шопронского филиала Общества Венгерских Геофизиков, организованное совместно с Шопронским филиалом Геодезического и Картографического общества 20 марта 1970 г.

Festzitzung der Gruppe Sopron der Ungarischen Geophysikalischen Gesellschaft, gehalten in Zusammenarbeit mit der Gruppe Sopron des Geodätischen und Kartographischen Vereins am 20sten März 1970.

A Magyar Geofizikusok Egyesületének soproni csoportja és a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület soproni csoportja hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából ünnepi emlékülést rendezett. Az emlékülést Dr. Tárcezy-Hornoch Antal akadémikus, az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Laboratóriumok igazgatója, a Magyar Geofizikusok Egyesülete soproni csoportjának elnöke, az Egyesület társelnöke nyitotta meg. Ünnepi megnyitójában megemlékezett arról, hogy az ország felszabadulása tette lehetővé a műszaki és a természettudományokat művelő értelmiség társadalmi szervezetének, az MTESZ-nek a létrehozását. E sorsdöntő fordulatnak köszönhetjük a földmérő- és a geofizikumérnök-képzés megindulását Sopronban 1949-ben, illetve 1951-ben. De nemcsak Sopronban, hanem az egész országban virágzásnak indultak a geodéziai és geofizikai kutatások. Újabb tanszékeket állítottak fel és kibővültek az ipari kutatóintézetek, illetve újabb kutató intézmények és kutatóhelyek kezdtek meg működésüket mindkét tudományterületen. Népünk áldozatkészsége még több erőfeszítésre kell, hogy ösztönözzön bennünket.

Ezután Dr. Alpár Gyula, a Geodéziai Kutató Laboratórium osztályvezetője tartott előadást „A magyar geodéziai műszeripar fejlődése a felszabadulás után” címmel. A geodéziai műszerkutatásban és -gyártásban fontos helyet betöltő giroteodolit-kutatás és -fejlesztés 10 éves eredményeiről számolt be Dr. Halmos Ferenc, az MTA Geodéziai Kutató Laboratóriumának tudományos főmunkatársa, majd Gellai István, a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat soproni III. osztályának vezetője ismertette az osztály tevékenységét.

A szünet után Wallner Ákos tudományos munkatárs előadása hangzott el „A geofizikai kutatások fejlődése Magyarországon a felszabadulás után” címmel. Az előadó ismertette a kutató bázisnak az ötvenes évek elején megindult fejlődését, rámutatva, hogy a két nagy geofizikai kutatással foglalkozó intézmény a hazánkban már ismert módszerek továbbfejlesztésével, új módszerek bevezetésével nagy lehetőségeket biztosított a földtani kutatás számára. Megindult hazánkban a geofizikai műszergyártás. Az elért sikerek nyomán két- és többboldalú együttműködés alakult ki elsősorban a szomszédos országokkal. Ma már több országban dolgoznak geofizikus szakembereink és expedícióink, öregbítve a magyar geofizikai kutatás hírnevét.

Nagy lendületet adott az általános geofizikai kutatásnak az 1957 – 58-ban lezajlott Nemzetközi Geofizikai Év és a nemzetközi együttműködés ezt követő fellendülése. Végül, de nem utolsósorban kitért az előadás arra is, hogy a geofizikai kutatások fejlődése, amely szükségessé tette a szakemberképzés megszervezését, új tagokkal növelte a geofizikusok körét. Ez a számban és szaktudásban egyre gyarapodó közösség 1954-ben létrehozta társadalmi szervezetét, a Magyar Geofizikusok Egyesületét.

Az ünnepi emlékülés Lóránt Ödönnek, a Geofizikai és Kartográfiai Egyesület soproni csoportja elnökének zárszavával ért véget.

Bencze Pál
a MGE soproni csoportjának
titkára

A Magyar Geofizikusok Egyesületének a KAPG magyar nemzeti bizottságával közösen 1970. április 13. és 16. között rendezett szimpóziumai.

Симпозиумы Общества Венгерских геофизиков, организованные совместно с национальной комиссией КАПГ, с 13 по 16 апреля 1970 г.

Symposiums der Gesellschaft der Ungarischen Geophysiker, gehalten zusammen mit der Ungarischen Nationalkomitee der KAPG in Sopron, vom 13ten bis 16ten April 1970.

A rendezvény keretében párhuzamosan két szimpózium zajlott le a felső köpeny- és kéregkutatás, valamint a nap-föld-fizikai összefüggések kutatásának szervezéséről.

Az első 4 napos szimpózium a földrengéskutatással és szeizmikus rajonírozással foglalkozott. 22 metodikai, műszertechnikai jellegű, valamint a szeizmicitással, magnitudo-meghatározással és a különböző típusú hullámok vizsgálatával foglalkozó előadás hangzott el. Az ezen szimpóziumon résztvevők száma 22 volt.

A másik – 2 napos – szimpózium témájaként a gravitációs vizsgálatok szerepeltek. Itt hat előadás hangzott el. Az előadások a méréseket befolyásoló tényezők vizsgálatával és műszertechnikai kérdésekkel foglalkoztak. A résztvevők száma 21 volt.

Ezt követően a felső köpeny- és kéregkutatással foglalkozó 2 napos értekezlet zajlott le 23 résztvevővel.

Ugyanezen idő alatt a nap-föld-fizikai összefüggések kutatásának szervezésével foglalkozó ülés is volt, amelyen 20, a földmágneses tér változásaival, ionoszférakutatással és a kozmikus sugárzás tanulmányozásával foglalkozó szakember vett részt. A rendezvény befejező aktusaként 1970. április 16-án du. 5 órakor plenáris ülést tartottak, amelyen résztvettek a felsorolt rendezvényekre érkezett szakemberek.

Bencze Pál
a MGE soproni csoportjának
titkára

MAGYAR GEOFIZIKA XI. ÉVF. 4–5. SZ.

A szocialista országok Tudományos Akadémiáinak együttműködése a planetáris geofizika területén

A KAPG szervezete és tevékenysége

Á D Á M A N T A L *

A „KAPG” nemzetközi tudományos együttműködési szervezet. Teljes neve:

A szocialista országok Tudományos Akadémiáinak Bizottsága a „Planetáris Geofizikai Kutatások” komplex problémáinak sokoldalú feldolgozására.

Kialakulásában döntő jelentősége volt az 1957. év közepén kezdődő *IGY (NGÉ)*-nek, majd az *IGC (NGE)*-nek, továbbá az *UGGI (International Union of Geodesy and Geophysics)* kezdeményezésére, az *ICSU (International Council of Scientific Unions)* segítségével életrehívott interdiszciplináris nemzetközi együttműködési tervnek, az *UMP*-nek (1960) (*Felső köpeny kutatási terv*) és végül az 1964–65-ös „*Nyugodt Nap Évének*” (*IQSY*), tehát egy igen aktív nemzetközi kutatási időszaknak. Ezek szükségessé tették a célok jobb megvalósítása érdekében a regionális együttműködést is, bizonyos feladatok megoldására néhány állam szorosabb kapcsolatának kialakítását. Ez a szempont vezérelte a Szovjetunió Tudományos Akadémiáját, amikor együttműködést kezdeményezett a szocialista országok között az európai-ázsiai régióban. Az egész Földre kiterjedő nemzetközi együttműködés jellegének, mibenlétének megfelelően évről-évre gyarapodott ennek a regionális kapcsolatnak is a tartalma. Így 1964 júniusában az európai és ázsiai régió geofizikusainak Moszkvában tartott VII. ülészaka ajánlásait az *IGY*, *IQSY* és az *UMP* emblémájával adták ki. Ennek az együttműködésnek jellegét mutatja az, hogy az említett

* A KAPG magyar munkabizottságának titkára.